

CONTRACTUL DE CONSTRUCȚIE AL CASEI AMAN

Marian Constantin

Construită între 1868 și 1869, locuința pictorului Theodor Aman din strada Clemenței (în prezent strada C.A. Rosetti, nr.8) rămâne până astăzi un martor prețios al arhitecturii bucureștene din secolul al XIX-lea și, mai ales, un exemplu rar și de casă de artist din spațiul românesc.

Donată statului de Ana Aman după decesul soțului, casa-atelier a devenit, începând cu anul 1908, unul dintre cele mai vechi muzee bucureștene, menit să adăpostească și să perpetueze zestrea artistică a celui care a întemeiat învățământul superior de artă și mișcarea artistică oficială din Țara Românească.

Edificată în stil neo-pompeian după planurile lui Aman, casa a fost elaborată finisată, împodobită la exterior cu statui și panouri ceramice rafinate executate în fabrica sculptorului Karl Storck. La darea sa în folosință, artistul se mândrea, pe bună dreptate, că realizase ceea ce visase încă din 1861, și anume “ca zidirea ce voi face să fie o înfrumusețare a orașului și o curiozitate pentru public”.

Zidirea propriu-zisă a edificiului a fost încredințată arhitectului Fr. Scheller. În cele ce urmează redăm cuprinsul documentului ce conține detaliile tehnice ale construcției, un “contract” păstrat în arhiva Muzeului Aman.

Contract

Prin care se face știut că am tocmit cu Domnu Aman ca să-i zidesc din nou o casă în curtea dumnealui după planul iscălit de mine în lei vechi 126,000 și binaua (*construcție luată în întreprindere/eșafodajul unui acoperiș*) veche ce se află pe locul pe care mă îndatorez a o da gata până la 1 august anul 1869 și au a se ține între noi cele următoare:

1. Temeliile acestei zidiri să fie de două și jumătate cărămizi, arcalile (*arcadele?*) și mijloacele de două cărămizi până în fața pământului, din fața pământului până la dușumele cărămizi două, arcalile și mijloacele o cărămidă și jumătate, de la dușumele până sus la centură o cărămidă și jumătate, și mijloacele o cărămidă din fața pământului până la jumătate stângen de înaltă să fie zidit cu cărămidă de mașină iar cealaltă să fie cărămidă bună și bine arsă.

2. Toată lemnăria atât a acoperișului cât și grinzile odăilor să fie de tufan (*stejar tânăr*) groase, asemenea și dușumelile toate cât se vor întrebuința pentru uși și pardoseală să fie de brad uscate și curat lucrate.

3. Antreul întâi are să fie pardosit cu Marmoră în lespede.
4. Atelierul, salonul și antreul al doilea să fie pardosite cu parchieturi la prețul de 5 galbeni stânjenul pătrat.
5. Atât casa cât și dependințele să fie acoperite cu tinichea dublă englezească însă jgheburile cu tinichia albă nemțească precum și urloaietele (*olan/burlan scurt*) trebuincioase bine și solide lucrate.
6. Se va face o hasna zidită și boltită pentru scurgerea apelor murdare precum și de la bucătărie unde are să se așeze un jghiab de piatra pentru spălat.
7. Retirada (*toaleta*) să aibă masină.
8. Grajdul și șopronul, după a D-lui Parisse.
9. Trei uși ale casei să fie de stejar cu coroane (*dessus de porte?*), după desenul dat, curat lucrate.
10. Una din ferestre [să fie] tot stejar, atât fereastra cât și obloanele, iar [la] celelalte două din față obloanele vor fi de brad, ferestrele câte trele să aibă glafurile căptușite.
11. Geamurile, atât cele de sus de la atelier, cât și la odaia de sus din față să fie în trei bucăți de cleștar, cele trei ferestre din față vor avea asemenea geamuri de cleștar, șase bucăți fereastra, tavanul din antreu pe unde vine lumina cu geamuri mate.
12. Ușile și ferestrele să fie vopsite cu ulei, o față ce se va cere.
13. Broaștele ușilor și fiarele ferestrelor vor fi din cele mai bune.
14. Culoarea zidirii, cu vopsele de apă, o față care va place domnului.
15. Grilajul de fier bătut, cu subasamentul (*temelie/soclu*) de două rânduri de piatră, după planul dat.
16. Sunt rugat ca toată lucrarea să fie curată și solidă, precum și câte articole nu se prevăd aci în contract să se facă.
17. Bani se vor răspunde după cum urmează, adică:
  - 16000 lei (adică șaisprezece mii lei) la facerea contractului
  - 20000 lei (adică douăzeci de mii lei vechi) la ridicarea zidului de un stânjenu din fața pământului
  - 16000 lei (adică șaisprezece de mii de lei) când toate grinzile vor fi așezate pe toată binaoa
  - 16000 lei (adică șaisprezece de mii de lei) când vor fi așezați căpriori
  - 12000 lei (adică doisprezece de mii de lei) când va fi învelită toată binaoa cu tinichia.
- Art.18. Iar ceilalți bani se vor răspunde de la Martie anul 1869 după înaintarea lucrului, rămânând un rest de 6000 lei (adică șase mii de lei) vechi când îi voi da cheia.
- Și pentru mai multă siguranță s-a făcut două asemenea contracte, dându-se unul la mâna altuia supt ale noastre iscălituri.

SUMMARY

One of the most interesting houses in Bucharest is that of artist Theodor Aman – founder of the Fine Arts School of Bucharest, in 1864. We publish the document concerning the building of his house elaborated by arch. Fr. Scheller, according to Aman's own project and decorated with ceramic panels due to Karl Storck. The house still stands and is an important memorial museum.